

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI, CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII LINGVISTICE ȘI
LITERARE

Masculinități în romanele
chinez-americeane și coreeano-americeane
Rezumat

Conducător științific:

Prof. univ. dr. MICHAELA MUDURE

Candidat:

MARIAN SUCIU

2021

Cuprins

<u>Introducere.....</u>	<u>5</u>
<u>1. Contextul istoric.....</u>	<u>8</u>
<u>1.1. Imigranții chinezi în Statele Unite ale Americii.....</u>	<u>9</u>
<u>1.1.1. De la primii imigranți chinezi la comunitățile chinezo-americane în al Doilea Război Mondial.....</u>	<u>9</u>
<u>1.1.2. Spre Chinatown-urile din prezent.....</u>	<u>14</u>
<u>1.2. Imigranții coreeni din Statele Unite ale Americii.....</u>	<u>19</u>
<u>1.2.1. Imigranții coreeni din Statele Unite ale Americii până la cel de al Doilea Război Mondial.....</u>	<u>19</u>
<u>1.2.2. După al Doilea Război Mondial.....</u>	<u>22</u>
<u>2. Principalele modele de identități masculine americane.....</u>	<u>26</u>
<u>3. Masculinități chineze și coreene.....</u>	<u>34</u>
<u>3.1. Modelele tradiționale de masculinitate est-asiatică.....</u>	<u>34</u>
<u>3.1.1. Învățatul.....</u>	<u>34</u>
<u>3.1.1.1. Învățatul chinez.....</u>	<u>35</u>
<u>3.1.1.3. Învățatul coreean.....</u>	<u>37</u>
<u>3.1.2. Eroul.....</u>	<u>39</u>
<u>3.1.2.1. Eroul chinez.....</u>	<u>39</u>
<u>3.1.2.2. Eroul coreean.....</u>	<u>42</u>
<u>3.2. Primele percepții ale societății americane.....</u>	<u>44</u>
<u>3.3. După al Doilea Război Mondial.....</u>	<u>48</u>
<u>4. Bărbatul în literatura asiaticilor-americană.....</u>	<u>53</u>
<u>4.1. Imigrantul asiatic în romanul chinezo-american și coreeano-american.....</u>	<u>53</u>
<u>4.2. Noua imagine a bărbatului în romanul chinezo-american și coreeano-american.....</u>	<u>57</u>
<u>4.3. Învățatul.....</u>	<u>62</u>

4.3.1. Învăţatul în romanul chinez-american.....	64
4.3.1.1. Romanul <i>Typical American</i> de Gish Jen.....	64
4.3.1.1.1. Gish Jen.....	65
4.3.1.1.2. Receptarea critică a romanului <i>Typical American</i>	66
4.3.1.1.3. Ralph Chang.....	68
4.3.1.1.3. Old Chao.....	75
4.3.1.2. Romanul <i>The Third Son</i> de Julie Wu.....	77
4.3.1.2.1. Julie Wu.....	77
4.3.1.2.2. Receptarea critică a romanului <i>The Third Son</i>	78
4.3.1.2.3. Tong Chia-lin.....	79
4.3.2. Învăţatul în romanul coreean-american.....	88
4.3.2.1. Romanul <i>Native Speaker</i> de Chang-rae Lee.....	88
4.3.2.1.1 Chang-rae Lee.....	89
4.3.2.1.2. Receptarea critică a romanului <i>Native Speaker</i>	91
4.3.2.1.3. Henry Park.....	93
4.3.2.1.4. John Kwang.....	97
4.2.2. Romanul <i>The Foreign Student</i> de Susan Choi.....	101
4.2.2.1. Susan Choi.....	101
4.2.2.2. Receptarea critică a romanului <i>The Foreign Student</i>	103
4.2.2.3. Chang Ahn.....	104
4.3.3. Tipologia învăţatului la scriitorii chinez-americiani și coreean-americiani.....	109
4.3.3.1. Elementele culturale în tipologia învăţatului.....	115
4.4. Eroul.....	119
4.4.1. Eroul în romanul chinez-american.....	121
4.4.1.1. Romanul <i>China Boy</i> de Gus Lee.....	121
4.4.1.1.1. Gus Lee.....	122
4.4.1.1.2. Receptarea critică a romanului <i>China Boy</i>	123

4.4.1.1.3. Kai Ting.....	124
4.4.1.2. Romanul <i>Donald Duk</i> de Frank Chin.....	132
4.4.1.2.1. Frank Chin.....	132
4.4.1.2.2. Receptarea critică a romanului <i>Donald Duk</i>	133
4.4.1.2.2. Donald Duk.....	134
4.4.2. Eroul în romanul coreeano-american.....	142
4.4.2.1. Romanul <i>Necessary Roughness</i> de Marie G. Lee.....	142
4.4.2.1.1. Marie G. Lee.....	142
4.4.2.1.2. Receptarea critică a romanului <i>Necessary Roughness</i>	143
4.4.2.1.3. Chan Kim.....	144
4.4.2.2. Romanul <i>Everything Asian</i> de Sung J. Woo.....	150
4.4.2.2.1. Sung J. Woo.....	151
4.4.2.2.2. Receptarea critică a romanului <i>Everything Asian</i>	151
4.4.2.2.3. David Kim.....	152
4.4.3. Tipologia eroului la scriitorii chinezo-americani și coreeano-americani.....	157
4.4.3.1. Influențe majore: <i>The Romance of the Three Kingdoms</i>	159
4.4.3.2. O altă influență majoră: masculinitatea afro-americană.....	161
4.4.3.3. Elemente culturale în tipologia eroică.....	164
Concluzii.....	170
Bibliografie.....	179
Anexe.....	198
Terminologie chineză.....	198
Terminologie coreeană.....	200

Cuvinte cheie

Chinezo-american, Coreeano-american, Masculinități, Intelectualul, Eroul, Modele hibride, Al treilea spațiu, Scriere nomadică.

Rezumat

Sosirea în Statele Unite ale Americii a unor grupuri mari de imigranți chinezi la sfârșitul secolului al XIX-lea și a numeroși imigranți coreeni la începutul secolului al XX-lea au făcut ca americanii din clasele sociale mai modeste să se îngrijoreze pentru siguranța locului de muncă, deoarece acești imigranți asiatici au preluat slujbele lor acceptând un salariu mai mic.

Datorită acestui context, mulți americani i-au portretizat pe imigranții asiatici într-un mod negativ, descriindu-i ca bărbați efeminați sau chiar periculoși. Fiind necăsătoriți numărul de prostituate asiatice putea crește în Statele Unite ale Americii. Această perspectivă negativă a condus la crearea unor legi care să reducă drepturile imigranților asiatici. Creșterea privațiunilor suferite de asiatici a fost însoțită de intensificarea discriminării și a violenței împotriva lor. Situația se schimbă după cel de al Doilea Război Mondial. Până la sfârșitul secolului al douăzecilea, majoritatea imigranților asiatici au reușit să se integreze în societatea americană și chinezii și coreeni americani au devenit minorități etnice model.

Până în 1980, majoritatea scriitorilor asiatico-americani erau femei care îi portretizau pe soții asiatici ca fiind efeminați sau eroi cu o puternică influență patriarhală în romanele lor. După 1980, Frank Chin și alți scriitori asiatico-americani trec de la reprezentarea vechilor modele spre două tipologii hibride de masculinitate. Aceste noi modele de masculinitate sunt o combinație dintre moștenirea culturală asiatică și valorile americane, iar inspirația provine din modelele învățatului și eroului din perioada Imperiul Chinez. Prin aceste două prototipuri, scriitorii arată faptul că asiaticii americani s-au integrat în America obținând slujbe de birou, dar și ca simpli muncitori în diverse industrii, asemenea strămoșilor lor care, prin efort intelectual sau efort fizic continuu, au reușit să devină soldați de nădejde sau funcționari publici bine plătiți.

Teza de doctorat subliniază modul în care scriitorii chinezo-americani și coreeano-americani au prezentat, în romanele lor, nu doar modul de integrare a imigranților asiatici în societatea americană, ci și modul în care noile identități masculine hibride au creat un al treilea spațiu unic prin intermediul scrierii nomadice. În plus, prin reprezentarea acestor masculinități, cititorul descoperă o cultură internațională, nu prin căutarea unor culturi exotice, ci prin înțelegerea faptului că trăim într-o lume globalizată.

Pentru o mai bună înțelegere a importanței acestei progresii dinspre percepțiile învechite și negative spre o perspectivă nouă mai pozitivă în romanele asiatic-americe, teza analizează evoluția imigranților chinezi și coreeni până la al Doilea Război Mondial, când imigranții asiatici sunt descriși ca străini nedoriți, datorită faptului că sunt indivizi harnici, care se luptă să facă bani pentru familiile lor rămase în țările natale. Totuși, acești imigranți asiatici reușesc să evolueze de la munca grea depusă în minele de aur, în construcția de căi ferate, în agricultură, până la obținerea de locuri de muncă mai bine plătite în fabrici până la deschiderea de mici afaceri, ca de exemplu magazine sau spălătorii. Datorită faptului că imigranții chinezi și coreeni au contribuit la susținerea efortului de război în timpul celui de al Doilea Război Mondial, aceștia au fost răsplătiți prin dreptul de a fi naturalizați, chinezii în 1943 și coreenii în 1952. După facilitarea naturalizării sosesc în America din ce în ce mai mulți imigranți asiatici.

De asemenea, mulți chinezo-americani și coreeano-americani își schimbă profesiile cu altele mai profitabile, de exemplu cu locuri de muncă în restaurante, în magazine de moda, în saloane de înfrumusețare și altele, sau se orientează spre locuri de muncă mai intelectuale, devenind profesori, doctori, dentiști, contabili, avocați, sau funcționari. Deși majoritatea americanilor percep cele două grupuri etnice ca minorități model, unii nu percep această evoluție cu ochi buni și continuă să îi acuze pe chinezo-americani și coreeano-americani că fură locurile de muncă de la americanii albi și de la afro-americani. Această percepție a dus la evenimente cum ar fi tulburările din Los Angeles, când coreeano-americanii au fost acuzați de atitudine agresivă împotriva afro-americanelor.

După prezentarea contextului istoric, teza se concentrează asupra tendințelor modelelor masculine americane, fiind necesară înțelegerea identităților hegemonice și marginalizate alături de care s-au dezvoltat aceste masculinități asiatic-americe. La începutul colonizării Americii, cea mai importantă masculinitate o reprezentau puritanii. Mai târziu, s-au dezvoltat alte tipologii de masculinități hegemonice, cum ar fi modelul

stăpânului de plantație care domina sclavii africani; stăpânul fermier care își domina familia; cowboy-ul care își domina servitorii; și aventurierul care vroia să domine băștinașii amerindieni. La mijlocul secolului al XIX-lea s-au dezvoltat noi modele de masculinități datorită revoluției industriale, cum ar fi căutătorul de aur, muncitorul din fabrică și angajatul de la birou. În secolul al douăzecilea, odată cu evoluția tehnologică, au apărut noi tipologii masculine, precum culturistul, eroul care salvează lumea și vedeta de film. Spre sfârșitul secolului al XX-lea masculinitățile heterosexuale americane, cele afro-americane și cele evreiești americane au fost toate recunoscute ca modele pozitive.

Asemănător cu modul hibrid în care afro-americanii și iudeo-americanii și-au construit identitatea masculină, americanii cu descendență est-asiatică și-au dezvoltat noua identitatea masculină bazându-se pe moștenirea tradițiilor asiatice. Pentru a înțelege mai bine aceste noi prototipuri, teza analizează cele mai importante tipologii masculine prezentate de Kam Louie în lucrarea lui *Theorizing Chinese Masculinity* [*Teoretizând Masculinitatea Chineză*]. Este vorba de masculinitățile dezvoltate în Imperiul Chinez și care au fost adoptate mai apoi în Coreea. Primul model masculin este eroul, descris în legende și povești ca fiind bărbatul extraordinar și bun la suflet. Al doilea model este învățatul, care putea obține cunoaștere, bogăție și o poziție în sistemul administrativ imperial. În timp ce învățatul își începe parcursul pe traiectoria *wen*, astfel încât el învață caligrafia tradițională și textele clasice, eroul ce alege traiectoria spre *wu* învață artele marțiale pentru a lupta, dar și pentru a evita conflictul când este necesar. Aceste tipologii de masculinitate asiatică au fost folosite de mulți pentru a obține faimă și unele societăți asiatice le-au impus ca modele chiar și pentru generațiile contemporane. În opinia lui Elmer Clarence Sandmeyer, primii imigranți asiatici din America care au folosit aceste modele au ajuns să fie percepuți mai mult ca străini. Pentru a se integra în societatea americană nu era suficient ca acești bărbați să muncească, să învețe, sau să fie răbdători. Ei trebuiau să fie îndrăzneți, diferiți, să lupte pentru drepturile lor și să își arate abilitățile pentru a se integra. Această schimbare de mentalitate la imigranții coreeni și chinezi s-a produs după cel de al Doilea Război Mondial, când au primit dreptul de a deveni cetățeni americani. Astfel, ei s-au transformat din surse de venit pentru rudele lor din Asia în cetățeni integrați ai Statelor Unite ale Americii.

Evoluția statutului lor social și ajustarea mentalității lor nu au fost suficiente, deoarece numeroși scriitori chinezo-americani și coreeano-americani au continuat să

folosească imaginea bărbatului asiatico-american efeminat sau patriarhal. Doar după 1980 câțiva autori, precum Frank Chin și Jeffery Paul Chan, au introdus în literatură cele două tipologii masculine, respectiv învățatul și eroul din literatura clasică chineză și coreeană. Introducerea modelului eroic nu a fost acceptată unanim, de exemplu Cheung King-Kok îl considera prea asemănător cu modelul tradițional patriarhal. De asemenea, Merle Wo și Jachison Chan au subliniat faptul că, deși tații lor au suferit discriminare în Statele Unite ale Americii, bărbații asiatico-americani ar trebui să preia modelul homosexual de masculinitate și nu cel eroic. După 1990, din ce în ce mai mulți autori americani cu descendență chineză și coreeană au subliniat, în operele lor, că bărbații asiatico-americani nu sunt slabi sau efeminați, ci bărbați model care, prin sacrificiu, s-au integrat în societate și au obținut un loc de muncă care să le asigure un venit decent. Însă unii scriitori asiatico-americani au continuat să portretizeze mai degrabă viața femeilor din aceste comunități decât cea a bărbaților, considerând că perspectiva feminină nu este suficient de prezentată în literatura americană.

Printre scriitori asiatico-americani care au introdus modelul de masculinitate al intelectualului se numără Gish Jen, Julie Wu, Chang-rae Lee și Susan Choi. Pentru a crea un model hibrid de masculinitate, autorii au folosit elemente din poveștile chinezești clasice *cáizi-jiārén*, combinate cu caracteristici din modelul americanului autorealizat și din tipologia iudeo americanilor.

Gish Jen descrie în romanul ei, *Typical American*, doi imigranți chinezi, Ralph Chang și Old Chao, care încearcă să se integreze în noua țară ca intelectuali americani. Ambele personaje reușesc să obțină o poziție de titular la o universitate tehnică, iar Old Chao se concentrează pe evoluția academică și pe căutarea fericirii în familie, spre deosebire de Ralph Chang care nu e mulțumit de statutul academic și dorește să devină bogat, asemenea interlopului Grover. După ce Ralph obține profit prin evaziune fiscală și fraudă în afacerea lui, el realizează că nu va putea ajunge un american realizat prin astfel de metode și revine la slujba de profesor. Mai apoi, în romanul lui Julie Wu, *The Third Son*, se prezintă transformarea lui Tong Chia-lin/Saburo dintr-un tânăr neglijat în Taiwan, din cauza tradițiilor chineze, într-un intelectual apreciat în Statele Unite ale Americii. Această transformare este datorată perseverenței și efortului continuu de care Tong dă dovadă atunci când se lovește de dificultăți, dar și datorită faptului că este motivat să le ofere soției și fiului său o viață mai bună în America.

În opera lui Chang-rae Lee, *Native Speaker*, Henry Park și John Kwang nu doresc să devină intelectuali folosind mai degrabă pregătirea lor academică pentru a se face remarcați în domeniul politic și al spionajului. La final, Henry Park va înțelege că el nu are rezistența mentală necesară unui spion și renunță la această meserie, asistând la lecțiile predate de soția sa din poziția de profesor auxiliar. Deși John Kwang deținea o poziție bună în administrația locală, el își distruge șansele de evoluție politică prin fapte de corupție și comportament depravat. Cercetând cele două personaje observăm că ei par să urmeze evoluția personajelor din povestirile *cáizi-jīārén*. În cazul lui John Kwang, această traiectorie este mai evidentă, deoarece Kwang urmărește accederea la una din cele mai înalte poziții în administrația publică locală, dar eșuează datorită faptului că este un consilier corupt, asemenea celor din *The Tale of Ch'unhyang*. Ahn Chang, din romanul lui Susan Choi, *The Foreign Student*, se transformă dintr-un simplu traducător într-un intelectual, dar are un parcurs cu numeroase dificultăți, fiind nevoit să capteze atenția persoanei iubite și să ajungă la un echilibru între viața academică și cea romantică. Chiar dacă a început pe un traseu aparent ușor, beneficiind de o bursă pentru a-și finaliza studiile universitare, Ahn Chang alege calea cea grea și preferă să muncească și să studieze, pentru a se putea căsători cu Katherine Monroe.

Gish Jen, Julie Wu, Chang-rae Lee și Susan Choi introduc în romanele lor modelul hibrid de intelectual asiatico-american într-un mod asemănător cu Jeffery Paul Chan, dar și cu portretul creat de Younghill Kang la începutul secolului al XX-lea. Mai mult, fiecare dintre acești scriitori prezintă un personaj asiatic-american într-un context cultural, social și temporal specific, utilizând astfel elemente culturale diferite. Singurul punct cultural comun sunt valorile confucianiste.

Autorii care folosesc modelul eroic preiau nu doar din modelul războinicului tradițional chinez și coreen, dar și din modul în care afro-americanii se afirmă prin cuvinte și acțiuni în lupta pentru propriile drepturi. Printre scriitorii care introduc modelul eroic se numără Gus Lee, Frank Chin, Marie G. Lee și Sung J. Woo. Personajul Kai Ting din romanul lui Gus Lee, *China Boy*, se transformă dintr-un băiat chinez-american slab, care era adesea agresat de băieții afro-americani din cartier și bătut de mama sa vitregă, într-un expert în sportul de contact. Această evoluție se datorează pregătirii îndelungate de care Kai beneficiază la Y.M.C.A., unde el învață nu doar cum să se lupte, dar și când să acționeze și când să se abțină. El devine un erou chinez-american care îi apără pe copii mai

mici de bullying și care sfidează regulile ale mamei vitrege. În romanul *Donald Duk*, Frank Chin prezintă un băiat îndrăgostit de dans care se transformă într-un tânăr ce apără tradițiile etnice și onoarea propriilor săi strămoși. Acest roman nu include scene de violență, dar îl prezintă pe Donald Duk din perspectiva stră-stră-stră-bunicului său, într-un vis. După ce băiatul își dă seama de sacrificiile imigranților chinezi din generația stră-stră-stră-bunicului, el renunță la a fi un băiat slab și efeminat și devine un apărător al valorilor asiatico-americe. Donald promovează istoria etniei sale chiar și atunci când este confruntat cu opinia negativă a propriului său prieten și a profesorului de istorie.

Chan Kim din romanul lui Marie G. Lee, *Necessary Roughness*, este un băiat timid care se mută cu familia lui într-un orașel din Minnesota. Chan Kim devine un erou local atunci când își ajută echipa locală de fotbal american să câștige campionatul regional. Chiar dacă abilitățile sale fizice și strategice sunt recunoscute de prieteni și antrenor, eroul nostru trebuie să treacă prin câteva momente dificile înainte de a fi recunoscut de comunitatea extinsă. Chan Kim se transformă dintr-un copil într-un bărbat și eroul modern, învingătorul, care supraviețuiește într-un mic orașel din Statele Unite ale Americii, unde oamenii discriminează pe motive etnice. Romanul lui Sung J. Woo, *Everything Asian*, prezintă evoluția lui David Kim dintr-un copil rușinos într-un erou care păstrează valorile asiatic-americe. El se deosebește de tatăl său prin faptul că are un comportament etic, în vreme ce tatăl său este un bărbat depravat care are o relație extramaritală cu o altă femeie.

Gus Lee, Frank Chin, Marie G. Lee și Sung J. Woo s-au inspirat din *The Romance of the Three Kingdoms* și au fost influențați de caracteristicile masculinității afro-americe. Într-un mod similar cu autorii care au introdus modelul hibrid al intelectualului, și cei care descriu modelul eroului asiatic-american au folosit caracteristicile culturale din țările lor de baștină. Romancierii chinezo-americi au folosit mai multe elemente culturale asiatice (hrană, cutume) deoarece romanele lor sunt plasate în spații în care predomină populația chineză-americană.

Autorii coreeano-americi și chinezo-americi de după 1980 sunt radical diferiți față de predecesori. Scriitori asiatic-americi de dinainte de 1980 se concentrau pe imaginea imigrantului asiatic ca un străin ce nu se poate integra în Statele Unite, deoarece acești bărbați erau dominanți în societățile lor de origine, își doreau mai mult de o soție și serveau mâncare excentrică. Noua generație de autori, care îi include pe Gish Jen, Julie Wu, Chang-rae Lee, Susan Choi, Gus Lee, Frank Chin, Marie G. Lee și Sung J. Woo, îi

prezintă pe asiatico-americanii ca fiind intelectuali de succes sau eroi ce duc o muncă fizică.

În concluzie, putem afirma că teza demonstrează faptul că noua generație de chinezo-americani și coreeano-americani a creat modele hibride asiatico-americane de masculinitate, rezultând o variantă a celui de al treilea spațiu al lui Homi Bhabha, prin care noii autori asiatic-americani ilustrează integrarea acestor două grupuri etnice în societatea americană. Aceste tipologii hibride demonstrează faptul că asiaticii americani sunt influențați de procesul de globalizare, în consecință ei reprezintă atât cultura americană, cât și culturile asiatice de origine.